

„Chowanna”	Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego	Katowice 2003	R. XLVI (LIX)	T. 1 (20)	s. 207—210
------------	--	---------------	------------------	--------------	------------

***Bronisław Siemieniecki:
Technologia informacyjna
w polskiej szkole. Stan i zadania
Toruń, Wydawnictwo „Adam Marszałek”,
2002, ss. 171***

Pod koniec 2002 roku nakładem wydawnictwa „Adam Marszałek” w Toruniu ukazała się w serii „Multimedialna Biblioteka Pedagogiczna” monografia Profesora Bronisława Siemienieckiego *Technologia informacyjna w polskiej szkole. Stan i zadania*, przedstawiająca analizę wyników badań empirycznych przeprowadzonych w ramach projektu badawczego nr 1 H01F 021 19 finansowanego przez KBN.

Współczesna polska szkoła podlega głębokim przeobrażeniom, spowodowanym głównie tworzeniem się społeczeństwa wiedzy, informacji i komunikacji, którego jedną z cech charakterystycznych jest potrzeba permanentnego kształcenia się jednostki przez całe jej życie zawodowe (ang. *life long learning*), postępujących procesów globalizacyjnych, widocznych także we współczesnej edukacji, wzrostu znaczenia umiejętnego wykorzystania w procesie dydaktycznym mediów elektronicznych, w tym komputera i sieci Internet wraz z jej usługami i bazami wiedzy edukacyjnej i naukowej (mówiąc ogólniej — technologii informacyjnej) oraz implementacji wyników najnowszych badań w zakresie psychologii kształcenia, psychologii poznawczej, komunikacji człowiek — maszyna oraz kognitywistyki, scalającej wszechstronne badania nad funkcjonowaniem mózgu.

Szybkiemu wprowadzeniu sieci komputerowych oraz systemów komunikacyjnych towarzyszą przeobrażenia kulturowe i społeczne wynikające z faktu powstawania procesów integracyjnych. Liczne dotychczasowe raporty dotyczące potrzeb edukacyjnych spowodowały daleko idące zmiany w widzeniu roli i miejsca technologii informacyjnej w okresie reform edukacyjnych w Polsce. Stawia to przed edukacją, a tym samym przed pedagogiką nowe wymagania. Dotychczasowe tempo wdrożeń technologii informacyjnej do polskiej edukacji jest niewystarczające, aby zrównać szanse polskiej młodzieży i młodzieży krajów Unii Europejskiej. Dlatego pilną sprawą staje się przyspieszenie procesu komputeryzacji polskiej szkoły, jej zmian organizacyjnych oraz potrzeba zakrojonego na szeroką skalę dokształcania nauczycieli. Zagadnienie wprowadzenia technologii informacyjnej do edukacji wskazuje na wielość zadań i kierunków działań, jakie muszą być podjęte w edukacji. Złożoność tego zjawiska widać wyraźniej, gdy rozpatrujemy je ukazując skalę i zasięg kształcenia na jego poszczególnych poziomach.

Właśnie tym aktualnym problemom współczesnej polskiej szkoły poświęcona jest monografia. Celem obszernych empirycznych badań diagnostyczno-eksplikacyjnych opisanych w pracy było ustalenie skutków masowego wprowadzenia pracowni komputerowych do polskiej szkoły w ramach zakończonych programów rządowych: „Pracownia internetowa w każdej gminie” oraz „Pracownia internetowa w każdym gimnazjum”. Postaramy się uszeregować cele szczegółowe osiągnięte w przeprowadzonych przez Autora badaniach:

- kompleksowa ocena stanu wykorzystania pracowni internetowych w polskiej edukacji,
- znalezienie modelowych rozwiązań organizacyjnych zastosowania pracowni internetowych do potrzeb reformy edukacji,
- wypracowanie koncepcji masowego dokształcania i samokształcenia nauczycieli w zakresie technologii informacyjnej z wykorzystaniem pracowni internetowych.

Dokonana została diagnoza skali wpływu komputerów wprowadzonych masowo do szkół gminnych i gimnazjów na zmiany organizacyjne, wychowawcze i dydaktyczne w tych szkołach. Zadaniem tej części projektu było:

- określenie mechanizmu decyzyjnego władz samorządowych w przystępowaniu do projektu „Internet dla gmin” i „Internet dla gimnazjów”, wskazanie przesłanek, jakimi one się kierowały;
- wskazanie przebiegu procesu przygotowania zaplecza (bazy szkolnej, sposobu kwalifikowania nauczycieli do udziału w różnych formach dokształcania);
- określenie oczekiwań władz samorządowych wobec pracowni internetowych;

- określenie ram współpracy szkół z samorządami w zakresie wykorzystania Internetu;
- określenie poglądów dyrektorów szkół na temat możliwości i ograniczeń wprowadzonych masowo do szkół pracowni komputerowych (ocena ich przydatności);
- określenie poglądów nauczycieli, rodziców i uczniów na temat wprowadzanych do szkół pracowni internetowych.

Drugim celem przedstawionych badań była ocena wpływu pracowni internetowych na proces reformowania edukacji oraz wskazanie rozwiązań dla teorii i praktyki edukacyjnej w zakresie efektywnego zastosowania masowo wprowadzanych do szkół komputerów, wskazanie działań modyfikujących programy kształcenia w celu dostosowania ich do zmian wywołanych wprowadzeniem pracowni internetowych. Uzyskane wyniki badań stały się dobrym materiałem do przygotowania projektu wdrożenia zmian w zakresie organizacji i przebiegu procesu kształcenia w polskiej szkole.

Trzecim celem zrealizowanym przez Autora było określenie możliwości i ograniczeń w procesie doksztalcenia i samokształcenia nauczycieli pod kątem wykorzystania Internetu w szkole. Efektem tej części badań był projekt autor-ski powszechnego przygotowania nauczycieli do korzystania z technologii informacyjnej w kształceniu na odległość. Wyniki badań prezentowane w monografii umożliwiły B. Siemienieckiemu wypracowanie rozwiązań programowo-merytorycznych w zakresie doksztalcenia nauczycieli z ośrodków odległych od centrów polityczno-administracyjnych.

Z analizy wymienionych problemów wynika, że monografia ujmuje w sposób syntetyczny obszerną, wielowątkową analizę wykorzystania technologii informacyjnej w polskiej szkole. Dlatego praca B. Siemienieckiego jest niezwykle istotna nie tylko z poznawczego, ale także z prakseologicznego punktu widzenia i znakomicie wypełnia lukę wśród publikacji na naszym rynku wydawniczym.

Analiza treści monografii pozwala na stwierdzenie, że ujęcie tematu zostało przez Autora potraktowane w sposób innowacyjny, a książka zawiera szereg wartości poznawczych i pragmatycznych. Żywy język i przejrzysty układ treści stanowią o niezwyklej komunikatywności książki, co pozwala wszystkim zrozumieć intencje Autora. Pomaga w tym również bogata refleksja pedagogiczna. Stopniowe wprowadzanie Czytelnika w coraz trudniejsze problemy wykorzystania technologii informacyjnej w polskiej edukacji pozwala na wysoką percepcję treści.

Monografia ma prawidłową, czyli spiralną, strukturę i obejmuje wybrane, ale najważniejsze problemy wykorzystania technologii informacyjnej w edukacji przez prezentacje diagnozy zjawiska, a wykorzystanie predykcji i antycypacji wytyczają zadania polskiej szkoły na przyszłość.

Książka z powodzeniem może być wykorzystywana zarówno przez studentów pedagogiki, psychologii i socjologii, jak i nauczycieli akademickich oraz nauczycieli informatyki i technologii informacyjnej w szkołach różnego poziomu. Przede wszystkim należy ją polecić decydentom z różnych poziomów administracji, a zatem pracownikom Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, zajmującym się zagadnieniami komputeryzacji polskich szkół i doszkaltaniem nauczycieli oraz władzom gminnym, na których spoczywa odpowiedzialność za stan polskiej szkoły.

Stanisław Juszczyk